

22. märts 2022

Lahend 9077/18 - positiivsed kohustused ja diskrimineerimine

Y ja teised vs Bulgaaria

Artiklid 2 ja 14

Kaasuses on kaebajateks naise (pr V) lähisugulased (tema ema ja 2 tütar). Pr V istus 18. augustil 2017. aastal ühe Sofia kohviku terrassil kui tema abikaasa (mr V) tulistas teda pähe ja keresse. Pr V suri kohapeal. Faktiliselt oli paar lahus olnud alates 2014. aastast. Tulistamisele eelnenud kahe aasta jooksul oli pr V teinud ametivõimudele mitmeid kaebusi seoses mr V ähvardava käitumise osas. Politseisse oli ta teinud 4 kirjalikku avaldus. Tema esimeses 2016. aastal esitatud kaebuses väitis ta, et tema abikaasa löhkus peale tüli tema auto rehvid ja oli öelnud: „Ma ei anna sulle lahutust. Ma lasen su maha. Ma jätan lapsed ilma emata.“ Pr V ütles, et kartis oma elu pärast, kuna tema abikaasal oli käsirelv. Pärast järjekordset intsidenti 2017. aastal, kui mr V oli pr V-d autoga ja jalgsi taga ajanud, solvanud ja ähvardanud, andis Sofia ringkonnakohtus välja ajutise lähenemiskeelu, mis keelas mr V-l temale lähemale kui 100 meetrit tulla. Seejärel tegid kohtud pr V kasuks lõpliku lähenemiskeelu. Nende kahe juhtumiga seoses kriminaalsüüdistust mr V-le ei esitatud.

Päev enne pr V tulistamist helistas pr V riiklikul hädaabinumbri ja teatas, et tema abikaasa sõitis tema auto taga, millega tema abikaasa rikkus lähenemiskeeldu. Pr V esitas kirjaliku kaebuse politseile. Ta esitas peaaegu identse kaebuse järgmisel päeval, paar tundi enne tema tapmist, Sofia ringkonnaprokuratuuriga, täpsustades taas, et tema abikaasal on käsirelv ja ta kardab oma elu pärast.

Pärast pr V tulistamist mr V ei osutanud politseile vastupanu. 2018. aastal mõisteti ta süüdi tapmises raskendavatel asjaolude ja tulirelva ebaseaduslikus omamises ning talle määrati 13 aastat ja 4 kuud vangistust. Lisaks pidi ta mõlemale tütrele maksma seoses tsiviilhagidega 250 000 Bulgaaria leevi (ca 127 822 eurot).

Politsei alustas pr V surma suhtes kohe sisejuurdlust. Juurdlusele järgnev 20-leheküljeline aruanne soovitas mitme ametniku suhtes distsiplinaarkaristust. Näib, et kümmet ohvitseri karistati, kolmele tehti noomitus, aga ei olnud teavet teistele määratud karistuste kohta.

EIK-sse pöördudes kaebajad tuginevad artiklitele 2 ja 14 ning leiavad, et Bulgaaria ametivõimud ei võtnud pr V kaebusi oma abikaasa kohta tõsiselt ja nad ei võtnud tarvitusele meetmeid, et kaitsta pr V elu. Lisaks väitsid nad, et selline suutmatus võtta tarvitusele tõhusaid meetmeid ei olnud üksikjuhtum, vaid selle põhjuseks oli ametivõimude üldine suhtumine seoses vägivaldaga naiste suhtes.

EIK leidis kokkuvõtvalt seoses artikliga 2, et Bulgaaria ametivõimud ei olnud kiirelt reageerinud pr V kaebustele ega viinud läbi nõuetekohast riskihindamist seoses ohuga tema elule. Kui nad oleksid seda nõuetekohaselt teinud, siis oleksid nad oleksid saanud tuvastada, et tema abikaasa kujutab pr V-le reaalselt ja vahetut ohtu ning nad oleksid saanud võtta mr V-lt tema tulirelva, ta vahistada lähenemiskeelu rikkumise eest ja/või võtta pr V politsei kaitse alla. Kõik sellised meetmed oleksid olnud võimalikud Bulgaaria siseriikliku õiguse alusel. Sellega seoses tuvastas EIK artikkel 2 rikkumise.

Seoses väidetava diskrimineerimisega leidis EIK ühehäälselt, et rikkumist ei esine, sest ei leidunud tõendeid, et Bulgaaria ametivõimud suhtusid naistevastasesse vägivalda ükskõiksusega või üleolevalt nii üldiselt kui ka käesoleva juhtumise raames. EIK ei tuvastanud artikkel 14 rikkumist.

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd.

EIK leidis, et Bulgaaria peab maksma kaebajatele 24 000 eurot mittevõralse kahju hüvitiseks ja 4512,88 eurot kulude katteks.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)